



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A Nemzeti Múzeum építője*

Forrás:

Világ

Bn

(Hely)

1926. 4. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Polláck Mihály

Idő

'1926'

Személy

Közp. nyomt. 2

A Nemzeti Múzeum építője

A Nemzeti Múzeum építőjéről, Polláck Mihályról, tartott előadást ma este a Magyar Mérnök- és Építész Egyletben dr. ing. Bierbauer Virgil, a régi Pest építőművészetének fáradszomjas kutatója és történetírója. Bierbauer dr. átböngészte a híres Verschönerungs Commission protokollumait. És a régi elsárgult, poros akták rengetegéből kiválogatta a hajdani idők pesti építőművészeinek a palota-terveit.

Érdekesek, meglepően érdekesek ezek a régi palota-tervek, amelyekből Bierbauer megkonstruálta az 1820—48-as évek Pestjének a képét, azét a Pestét, melynek Polláck Mihály, Hild József, Zitterbarth, Brein, a két Kasselik stb. voltak az építőmesterei.

Minapi előadásában Bierbauer Polláck Mihály ama palotáival foglalkozott, mely paloták közül néhány még ma is jellegzetes emléke a száz év előtti Pestnek. Ma Polláck középületeiről, az első Vigadóról és a Nemzeti Múzeum palotájáról beszélt.

A mai Vigadó helyén valamikor egy másik Vigadó állott, nagyon érdekes, sikerült remeke Polláck Mihálynak. Ezt a Vigadót Hentziék rommá úgyúzták 1849-ben. Ennek a Vigadónak az eredeti terveit Amman János bécsi udvari építész készítette el a német színházzal kapcsolatban. A gazdasági válságos idők miatt azonban csak a színház készült el 1819-ben. Néhány év múlva egy részvénytársaság próbálkozott a Vigadó megépítésével, de ez a részvénytársaság az eredeti terveket alaposan átdolgoztatta Polláck Mihállyal, viszont az új tervek megvalósítása elé Bécsben rengeteg akadályt gördítettek. Csak utólag derült ki, hogy Amman volt a kerékkötő. Ő akadályozta meg, hogy megépüljön Polláck Mihály Vigadója, amely csak 1833-ban készül el.

Polláck eredeti tervei ugyan elvesztek, de egyes rajzokból rekonstruálni lehet a régi Vigadó-épület elrendezését. Ezekből a rajzokból kitétszik, hogy Polláck Vigadójának a beosztása nagyjában megegyezik a mai Vigadó beosztásával.

Ezután a Nemzeti Múzeum építésének történetét ismertette és artistikumát hangsúlyozta Bierbauer. Szerinte ugyanis rendkívül érdekesek a Nemzeti Múzeum tervei.

Meglepő, hogy a múzeum egyes csarnokainak és termeinek méreteit oly módon vette fel a mester, hogy a szélesség, hosszúság és magasság egymásközötti arányai egyszerű, és az 5-nél kisebb kerek számokkal fejezhető ki. Így például a főhomlokzaton mindenütt, az összes felületeken az 5/6 arány uralkodik. A lépcsőház oldalai úgy aránylanak egymáshoz, mint 1:2:3. A díszteremben ugyanezen arány 2:3:4-hez. Ezt a méretezésbeli törvényszerűséget Polláck a legvégsőkig keresztülvitte és ennek az alapján megállapítható, hogy az a többször emlegetett felfogás, hogy a bázis képező földszint eredetileg magasabb volt s csak az 1839-es árvízutáni feltöltés révén kapta mai méretét, ténynek bizonyul, mert e feltöltési magasság hozzáadása után a homlokzat arányai kerek számokban oldódnak fel. Nem lehet a véletlen műve ez a törvényesség, mert egyetlen méret kivételével minden főméretnél megtaláljuk. Polláck ez utolsó művét ma talán jobban megbecsüljük, mint valaha s Hunfalvy Pél éles kritikáját megbocsátó kritikával olvassuk. Úgy találjuk, hogy a múzeum palotája, a nemzeti múlt tárháza, az ezeréves történelemnek mindennél méltóbb monumentuma.

Székesfővárosi házinomda 19'2